

Na osnovu člana 20 stav 1 Zakona o Federalnom tužilaštvu FBiH („Sl. novine FBiH“, broj: 19/03), Odluke Upravnog odbora Projekta „Uspostava boljih mehanizama i saradnje između policije i tužilaštava u BiH“ broj: 02-02-6577/09 od 27.08.2009. godine, a u skladu sa Obaveznim uputstvom glavnog federalnog tužioca broj: A-445/09 od 30.09.2009. godine, donosi se

UPUTSTVO

o postupanju i saradnji OSL-a¹ (policijskih službenika) i tužioca u provođenju radnji dokazivanja u toku istrage

Član 1. (Predmet)

Ovim uputstvom se reguliše postupanje i saradnja OSL-a (policijskih službenika) i tužilaca u otkrivanju krivičnog djela i počinioca, postupku preduzimanja radnji dokazivanja u toku provođenja istrage (bez obzira da li je naređena istraga) i postupku posebnih istražnih radnji.

Član 2. (Prijavljivanje krivičnog djela i međusobno obavještanje)

- 1) Po saznanju da je izvršeno krivično djelo OSL-a su dužna u rokovima propisanim zakonom obavijestiti tužioca uz obavezu preduzimanja mjera u pogledu utvrđivanja osnovanosti prijave, odnosno mjera propisanih zakonom², a u slučaju usmenog obavještanja, službenu zabilješku će sačiniti i OSL i tužilac.
- 2) Ako iz sadržine saznanja o događaju ne proizilaze osnovi sumnje

da je počinjeno krivično djelo, OSL će, nakon utvrđivanja činjenica i okolnosti iz kojih proizilaze osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo, o tome odmah obavijestiti tužioca.

¹ OSL - ovlaštena službena lica koja će u konačnom tekstu vjerovatno mijenjati naziv u policijski službenici – u smislu Zakona o policijskim službenicima. Pod pojmom OSL podrazumijeva se i nadležni policijski organ posebno u slučajevima kada smisao i sadržaj odredbe na to logično upućuje.

² Član 233 (1) ZKP FBiH, 218 (1) ZKP RS, 218 (1) ZKP BiH, BD.

- 3) Ako je do saznanja o izvršenju krivičnog djela došao neposredno tužilac ili je zaprimio pismenu ili usmenu prijavu, tužilac će sačiniti službenu zabilješku odnosno zapisnik te o tome obavjestiti policiju uz preciziranje radnji koje je potrebno preduzeti u pogledu provjeravanje navoda prijave.

Član 3. (Sadržaj obavještenja)

Međusobna obavještenja iz člana 2 ovog uputstva trebala bi da sadrže, ako su poznate, sledeće informacije: o podnosiocu prijave ili načinu saznanja o izvršenju djela, o mjestu i vremenu izvršenja djela, o sredstvima kojima je djelo izvršeno i načinu izvršenja djela, o počiniocu/ima, o visini štete i oštećenom, kao i sve ostale raspoložive informacije, uz navođenje mjera i aktivnosti koje su preduzete ili čije se preduzimanje nalaže, a posebno o mjerama i aktivnostima preduzetim u pogledu radnji za koje postoji opasnost od odlaganja³.

Član 4. (Postupak po obavještenju)

- 1) Tužilac će po prijemu obavještenja o izvršenju krivičnog djela, ako ne postoje uslovi za donošenje naredbe o provođenju istrage, pismeno precizirati OSL-u mjere i aktivnosti koje je neophodno poduzeti u cilju utvrđivanja osnova sumnje o djelu i počiniocu, a ako je to učinio usmeno, dužan je o tome sačiniti službenu zabilješku.
- 2) Izuzetno, tužilac po prijemu obavještenja iz predhodnog stava može formirati operativni tim od OSL-a iz iste ili više policijskih agencija, ako priroda događaja to zahtjeva.
- 3) Dok tužilac ne pristupi usmjeravanju rada ovlaštenih službenih lica, OSL će nastaviti djelovati samostalno na rasvjetljavanju krivičnih djela i njihovih počinitelaca u okvirima svojih zakonskih ovlaštenja i o tome će *kao i o planiranim aktivnostima* redovno obavještavati tužioca. Ako je OSL usmeno obavještavalo tužioca, o tome će sačiniti službenu zabilješku/e.

³ Član 233 (2), 234 (1) FBiH ZKP; 218(2) i 219(1) ZKP BiH,RS,BD

Član 5.

(Obavještanje o nesprovođenju istrage)

- 1) U slučaju donošenja naredbe o ne(s)provođenju istrage, tužilac će o toj odluci u roku od tri dana pismeno obavijestiti OSL, uz obavezno iznošenje razloga kojima se rukovodio prilikom donošenja odluke o neprovođenju istrage, kao i o sadržini prijedloga upućenih sudiji za predhodni postupak u pogledu postupanja sa privremeno oduzetim predmetima.
- 2) U smislu predhodnog stava, tužilac će postupiti i u slučajevima kada prijavu o krivičnom djelu i počiniocu nije podnijelo OSL, ako su OSL postupala u tom predmetu po nalogu tužioca u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica.

Saradnja u postupku preduzimanja radnji dokazivanja

Član 6.

(Saradnja u (s)provođenju naredene istrage)

Nakon donošenja naredbe o (s)provođenju istrage u složenim i kompleksnim predmetima teških krivičnih djela, tužilac i OSL sačinat će zajednički plan provođenja radnji dokazivanja i istražnih radnji u cilju utvrđivanja odlučnih činjenica i prikupljanja potrebnih dokaza u kome će se odrediti nosioci i rokovi postupanja u (s)provođenju tih radnji.

Član 7

(Obavještanje o (s)provođenju istrage)

- 1) O donošenju naredbe o sprovođenju istrage tužilac pismeno obavještava OSL.
- 2) Kada je naredbom o sprovođenju istrage potrebno preduzeti određene istražne radnje, a za čije provođenje se traži postupanje policije, tužilac će radnje koje treba preduzeti precizirati u obavještenju.
- 3) Obavještenje iz stava 1 ovog člana smatrat će se informacijom povjerljivog karaktera.

Član 8.
(Ispitivanje osumnjičenog)

- 1) Kada tužilac naredi OSL-u da ispita osumnjičenog, dužan je dati OSL-u i upute na koje ga činjenice i okolnosti treba ispitati, što ne isključuje pravo da OSL može osumnjičenog ispitati i na druge okolnosti čije se razjašnjenje ukaže potrebnim.
- 2) OSL će, u skladu sa uputama iz predhodnog stava, a prije ispitivanja osumnjičenog izvršiti neophodne pripreme u smislu sačinjavanja liste relevantnih pitanja na okolnosti predmetnog događaja, a u odnosu na koje će osumnjičeni biti ispitan.
- 3) Prilikom provođenja radnji iz stava 1 i 2 ovog člana neophodno je uvažavati zdravstveno stanje osumnjičenog i ispitivanje provesti na odgovarajući način koji neće otežati ili pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

Član 9.
(Saslušanje svjedoka)

- 1) Kada tužilac naredi OSL-u da sasluša određene svjedoke, dužan je dati OSL-u i upute na koje činjenice i okolnosti treba svjedoke saslušati, što ne isključuje pravo OSL da može svjedoka saslušati i na druge okolnosti čije se razjašnjenje ukaže potrebnim.
- 2) OSL će, u skladu sa uputama iz predhodnog stava, a prije saslušanja svjedoka izvršiti neophodne pripreme u smislu sačinjavanja liste relevantnih pitanja na okolnosti predmetnog događaja, a u odnosu na koje će svjedok biti saslušan.
- 3) Prilikom provođenja radnji iz stava 1 i 2 ovog člana neophodno je uvažavati zdravstveno stanje svjedoka i saslušanje provesti na odgovarajući način koji neće otežati ili pogoršati njegovo zdravstveno stanje.

Član 10.
(Uviđaj)

- 1) Kada se radi o događajima iz kojih proizilazi dovoljno osnova za sumnju da je izvršeno krivično djelo, a povodom kojeg je neophodno obaviti uviđaj, OSL će odmah obavjestiti tužioca i upoznati ga o svim poznatim okolnostima pod kojima se događaj desio. O obavještavanju tužioca OSL će sačiniti službenu zabilješku.
- 2) Tužilac je u vršenju funkcije otkrivanja KD i počinioca u pravilu dužan da prisustvuje vršenju uviđaja, naročito kada postoje osnovi sumnje da je počinjeno krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju više od 10 godina. Ako je tužilac objektivno spriječen da prisustvuje vršenju uviđaja, obavjestiće glavnog tužioca koji će odrediti drugog tužioca koji će izaći na uviđaj. Ako se radi o osnovama sumnje da je počinjeno krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora u trajanju do 10 godina, tužilac može da ne prisustvuje uviđaju u slučajevima objektivne spriječenosti za izlazak na lice mjesta događaja ili ako je lice mjesta događaja toliko udaljeno da izlazak zahtjeva duži vremenski period ili kada dežurni tužilac procjeni da događaj zbog kojeg se uviđaj vrši nije takve prirode da je nužno prisustvo tužioca.
- 3) O razlozima neizlaska na lice mjesta događaja tužilac je dužan da obavijesti glavnog tužioca.
- 4) U slučaju neizlaska na uviđaj, tužilac je dužan sačiniti službenu zabilješku u kojoj će navesti vrijeme obavještavanja o događaju, identitet OSL-a, razloge neizlaska na uviđaj, a naročito radnje čije je preduzimanje naložio ili vještačenja koja je naredio.
- 5) U slučaju da tužilac ne prisustvuje uviđaju, OSL će u službenoj zabilješci evidentirati vrijeme obavještavanja tužioca, razloge neizlaska tužioca na uviđaj a naročito radnje koje je ili će OSL samostalno poduzeti i radnje čije je preduzimanje tužilac naložio.
- 6) Službenu zabilješku, iz predhodnog stava, OSL će dostaviti tužiocu koji je trebao prisustvovati uviđaju i glavnom tužiocu.
- 7) Ako tužilac prisustvuje uviđaju, rukovodi vršenjem uviđaja i o

tome, u saradnji sa OSL, sačinjava zapisnik o uviđaju. Ako tužilac ne prisustvuje uviđaju, OSL će sačiniti zapisnik o uviđaju.

Član 11.
(Pretresanje kompjutera i sličnih uređaja)

Postupak pretresanja kompjutera i sličnih uređaja za automatsku obradu i pohranjivanje podataka, uključujući fiksne i mobilne telefone, propisat će se posebnim uputstvom koje će se donijeti u roku od 60 dana od dana primjene ovog Uputstva.

Član 12.
(Rekonstrukcija događaja)

Ako se radi provjeravanja određenih dokaza ili razjašnjenja određenih činjenica i okolnosti ukaže potreba za određivanjem rekonstrukcije događaja, tužilac i OSL će sačiniti zajednički plan priprema za izvođenje rekonstrukcije događaja u kojem će odrediti vrijeme i mjesto izvođenja rekonstrukcije, način obezbjeđenja lica mjesta, nosioce određenih aktivnosti, utvrditi listu svjedoka i vještaka koji će prisustvovati rekonstrukciji, neophodna materijalno tehnička sredstva, kao i druge mjere neophodne za uspješno izvođenje rekonstrukcije događaja.

Član 13.
(Vještačenje)

- 1) Ako OSL smatra da je za utvrđivanje ili ocjenu neke važne činjenice neophodno izvršiti vještačenje/a, zatražiti će od tužioca naredbu za vještačenje. U slučaju postojanja opasnosti od odlaganja tužilac može dati i usmenu naredbu za vještačenje s tim da će pismenu naredbu izdati u roku od 24 sata.
- 2) U slučaju iz predhodnog stava OSL-a će omogućiti vještaku uvid u sve dokaze koje su prikupili, a koji su neophodni za sačinjavanje nalaza i mišljenja vještaka, odnosno dio materije koja će biti predmetom analize vještaka i poslužiti izradi nalaza i mišljenja.

Član 14.
(Ekshumacija)

Po dobijanju naredbe suda za ekshumaciju, tužilac i OSL će sačiniti zajednički plan priprema za izvođenje ekshumacije u kojem će precizirati sve bitne mjere za uspješno izvođenje ekshumacije.

Član 15.
(Predaja lica lišenog slobode/osumnjičenog tužiocu)

- 1) Prije predaje lica lišenog slobode/osumnjičenog tužiocu, OSL je dužno da kontaktira nadležnog tužioca i dogovori vrijeme sprovođenja lica tužiocu i prije isteka zakonskog roka od 24 sata.
- 2) Tužilac će u dogovoreno vrijeme u smislu predhodnog stava primiti lice lišeno slobode/osumnjičenog i o tome OSL izdati potvrdu o prijemu tog lica.

Član 16.
(Obavješćavanje o obustavi istrage i podizanju optužnice)

- 1) Tužilac će obavijestiti OSL o obustavi istrage i razlozima obustave u slučaju kada je OSL podnijelo izvještaj o izvršenju djela i počiniocu ili je po naredbi tužioca preduzimalo određene radnje dokazivanja.
- 2) U smislu predhodnog stava, tužilac će postupiti i u slučaju kada je, nakon okončanja istrage, podigao optužnicu protiv osumnjičenog lica.

Član 17.
(Priprema OSL-a za svjedočenje)

Ako je OSL predložen od strane tužioca kao svjedok, tužilac će ga upoznati na koje okolnosti će biti saslušan.

Međusobni odnosi između tužioca i OSL i njihovih pretpostavljenih

Član 18.
(Komunikacija i planiranje)

Nakon prijema obavještenja iz člana 2 ovog Uputstva, donošenja naredbe o provođenju istrage ili plana provođenja istrage (u krivičnom predmetu), tužilac će neposredno ili na drugi podoban način obavijestiti pretpostavljenog OSL-a i upoznati ga o potrebi angažovanju OSL- a, angažovanju neophodnih tehničkih sredstava i preduzimanju potrebnih mjera i aktivnosti u cilju prikupljanja dokaza o izvršenom krivičnom djelu i počiniocu/učiniocu te o tome sačiniti službenu zabilješku.

Član 19.
(Zajednički sastanci)

- 1) Glavni tužioci su dužni najmanje jednom mjesečno organizovati zajedničke sastanke sa nadležnim rukovodiocima policije na kojima će razmotriti efikasnost provođenja istraga, stanje međusobne saradnje i probleme sa kojima se suočavaju, te preduzeti mjere za prevazilaženje tih problema, naročito onih koji su od uticaja na planiranje i usklađivanje aktivnosti u toku provođenja istraga.
- 2) Operativne radne sastanke tužilac i OSL će organizovati najmanje jednom mjesečno, te razmotriti dinamiku provođenja radnji dokazivanja u predmetnim istragama, naročito u slučaju ako OSL svoju dužnost obavlja van sjedišta tužilaštva.

Član 20.
(Pismena komunikacija između OSL-a i tužilaca)

Međusobna pismena komunikacija između OSL a i tužioca obavljat će se na način da će se OSL u pismenim aktima pozivati na evidencioni broj predmeta tužilaštva i postupajućeg tužioca, a tužioci na evidencioni broj predmeta u organizacionoj jedinici policije i rukovodioca te organizacione jedinice OSL a, a u kojoj to lice obavlja dužnost.

Član 21.

(Odnosi sa javnošću)

- 1) OSL može, do momenta obavještanja tužioca u smislu člana 2 ovog Uputstva, javnosti saopštiti samo opšte informacije o događaju bez iznošenja pojedinosti o radnjama dokazivanja koje su preduzete ili koje će preduzeti.
- 2) Nakon obavještanja tužioca o izvršenju krivičnog djela, OSL može obavještavati javnost samo o onim činjenicama čije objavljivanje ne može štetiti interesima eventualne istrage.
- 3) Nakon donošenja naredbe o sprovođenju istrage odnosno podizanja optužnice, tužilac će obaviještavati javnost u skladu sa zakonom.

Član 22.

(Posebne istražne radnje)

Ako potrebe istrage zahtjevaju provođenje posebnih istražnih radnji, tužilac i OSL će zajednički sačiniti plan provođenja ovih radnji u kome će detaljno precizirati neophodne pripremne radnje i aktivnosti u cilju realizacije određene posebne istražne radnje *u skladu sa odgovarajućim uputstvima*.

Član 23.

(Opasnosti od odlaganja)

- 1) Pod opasnošću od odlaganja smatraće se realno predvidljivo nastupanje štetnih posljedica po interese istrage u konkretnom krivičnom predmetu koje mogu nastati u slučaju nepreduzimanja radnji dokazivanja.
- 2) Smatraće se da opasnost od odlaganja preduzimanja potrebnih radnji dokazivanja postoji uvijek ako se radi o radnjama kojima treba pronaći počinioca krivičnog djela i njihove saučesnike, obezbjediti tragove krivičnog djela, pronaći sredstva kojima je djelo počinjeno, privremeno oduzeti predmete pribavljene krivičnim djelom, odnosno ako je potrebno privremeno oduzeti imovinu radi osiguranja.

- 3) Procjenu opasnosti nastupanja štetnih posljedica po interese istrage zbog odlaganja preduzimanja radnji dokazivanja vrši tužilac i OSL na osnovu provjerenih operativnih saznanja, utvrđenih činjenica i drugih bitnih okolnosti u konkretnom krivičnom predmetu, odnosno OSL samostalno u hitnim slučajevima uz naknadno obavještanje tužioca.

Član 24.

(Obavještanje i postupanje o uočenim nepravilnostima u primjeni Uputstva)

- 1) O svim nepravilnostima u primjeni ovog uputstva OSL će pismeno obavještatvati neposrednog rukovodioca u organizacionoj jedinici policije, a tužilac glavnog tužioca.
- 2) Nepravilnosti u primjeni ovog Uputstva glavni tužilac i nadležni rukovodilac policije razmotriće na zajedničkim sastancima iz člana 18. ovog Uputstva i preduzeti mjere iz svoje nadležnosti.

Član 25.

(Usklađivanje važećih podzakonskih akata sa Uputstvom)

Postojeći podzakonski akti uskladiće se u roku od 30 dana od dana početka primjene ovog Uputstva.

Član 26.

(Primjena liste obrazaca)

U cilju pravilne primjene ovog Uputstva primjenjivaće se obrasci navedeni u listi obrazaca koja čini sastavni dio ovog Uputstva.

Član 27.

(Primjena Uputstva)

Ovo Uputstvo će se primjenjivati od dana donošenja.

Lista obrazaca:

1. Obavještenje policije o primljenoj pismenoj prijavi
2. Obavještenje policije o prijemu usmene prijave
3. Službena zabilješka o usmenom obavještavanju policije o saznanju da je izvršeno krivično djelo
4. Službena zabilješka o usmenom obavještavanju tužilaštva o saznanju da je izvršeno krivično djelo i potrebi obavljanja uviđaja
5. Obavještenje tužilaštva o primljenoj pismenoj prijavi
6. Obavještenje tužilaštva o prijemu usmene prijave
7. Obavijest oštećenom o neprovođenju istrage (čl 5)
8. Naredba o provođenju istrage (čl 6)
9. Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog(čl 8)
- 10.Zapisnik o saslušanju svjedoka (čl 9)
- 11.Zapisnik o uviđaju (čl 10)
- 12.Naredba za vještačenje po vještaku, Naredba za vještačenje po stručnoj ustanovi ili državnom organu (čl 13)
- 13.Zapisnik o predaji lica lišenog slobode nadležnom tužiocu (čl 15)
- 14.Obavijest oštećenom o obustavi istrage (čl 16)

GLAVNI FEDERALNI TUŽILAC

Zdravko Knežević